

Novembar

DOGAĐAJI OPŠTEG KARAKTERA

1. novembar
- VŠ NOV i PO Jugoslavije izdao Naredbu u stvaranju NOV kao redovne vojske.
 - Naredbom Vrhovnog komandanta NOP i DV Jugoslavije Josipa Broza Tita formirana 1. proleterska udarna divizija NOVJ sastava: 1. proleterska NOU, 3. proleterska (sandžačka) NOU i 3. krajiška NOU brigada.
 - Naredbom Vrhovnog komandanta NOP i DV Jugoslavije Josipa Broza Tita formirana 2. proleterska udarna divizija NOVJ, sastava: 2. proleterska NOU, 4. proleterska (crnogorska) NOU, i 2. dalmatinska NOU brigada.
 - Šef Privremenog upravnog odseka pri VŠ NOV i POJ uputio naredbu komandama područja i sreskim NO odborima o regulisanju kretanja stanovništva na oslobođenoj teritoriji.
2. novembar
- Šef Privremenog upravnog odseka pri VS NOV i POJ uputio Operativnom štabu NOV i PO za Bos. krajinu uputstvo o organizaciji snabdevanja stanovništva na oslobođenoj teritoriji.
4. novembar
- Nemačke i italijanske snage otpočele povlačenje sa fronta kod El Alamejna (u Libiji). Time je bitka kod El Alamejna završena u korist saveznika.
 - Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito izdao naredbu o obrazovanju Vojne škole NOV i POJ. u kojoj će se usavršavali komandni kadar i izučavati i primenjivati iskustva iz NOB-a, radi sprovođenja jedinstvene vojne doktrine u NOV i POJ. Škola je imala viši kurs – za spremanje komandanata bataljona i brigada, niži kurs – za spremanje vodnika i komandira četa i praktične omladinske tečajeve. Mesto i vreme trajanja kurseva određivao je VŠ na predlog komandanta škole. Škola je otvorena 9. novembra 1942, a u njen sastav je uključena ranija Partizanska oficirska škola GŠ NOP odreda za Hrvatsku, i škola za vojne rukovodioce i omladinski vojno-politički kursevi Operativnog štaba NOP i DV za Bos. krajinu.
5. novembar
- Izbeglička vlada Kraljevine Jugoslavije postavila ultimativan zahtev vladi SSSR-a: da obustavi kampanju preko radija i štampe protiv četnika Draže Mihailovića; da pozove partizane da prekinu napade na četnike i da se stave pod komandu jugoslovenske izbegličke vlade.
- Novembar p.
- »Slobodna reč«, list jugoslovenskih iseljenika u Njudžersiju (SAD), izdala, u 30.000 primeraka, »Ratni bilten«, u kome su izložene operacije NOV i POJ za poslednja tri meseca.
 - U Vinici (u Ukrajini) vođa Trećeg Rajha Adolf Hitler održao sastanak sa vrhovnim komandantom Jugoistoka generalom Aleksandrom Lerom i poglavnikom NDH Antom Pavelićem, na kome je razmotrena situacija u NDH i rešeno da se preduzmu krupne operacije radi uništenja NOV i POJ.
 - Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito naredio svim višim štabovima i ustanovama da preduzmu stroge mere budnosti i čuvanja vojne tajne.
6. novembar
- Za uspešno izvedene borbe pri zauzimanju Bihaća i okolnih sela, vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito pohvalio 1. 2. 3. 5. i 6. krajišku NOU brigadu i 8. hrvatsku NO brigadu.
 - PK KPJ za Srbiju uputio instruktoru CK KPJ u Makedoniji Dobrivoju Radosavljeviću pismo u kome razrađuje liniju KPJ u NOB-u i daje konkretne sugestije u vezi sa situacijom u Makedoniji.
7. novembar
- Na svečanosti u Bos. Petrovcu vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito, u ime VS i CK KPJ, predao ratnu zastavu 1. proleterskoj NOU brigadi i tim povodom održao govor.
 - CK KPJ izdao proglas »Dvadeset peta godišnjica Velike oktobarske proleterske revolucije«, u kome se svi narodi Jugoslavije pozivaju da, boz obzira na političke

- pogleda, veru i narodnost, stupaju u jedan sveopšti NOV, bore se u redovima NOV i POJ, organizuju pozadinu i uništavaju neprijatelja i njegove domaće sluga.
- Povodom 25. godišnjicu oktobarske revolucije CK SKOJ-a uputio proglas »Mladoj generaciji svih naroda Jugoslavije«, u kome je poziva da stupa u redove NOV i POJ, organizuje rad u pozadini oslobođene teritorije, obrazuje odbore jedinstva i borbene grupe na okupiranoj teritoriji i čuva i proširuje jedinstvo omladinskih redova.
8. novembar – Otpočelo iskrcavanje savezničkih snaga u severnu Afriku (u Maroko i Alžir).
9. novembar – Naredbom Vrhovnog komandanta NOV i POJ Josipa Broza Tita formirana 3. udarna divizija NOVJ, sastava: 5. crnogorska, 10. hercegovačka i 1. dalmatinska NOU brigada.
- Naredbom Vrhovnog komandanta NOV i POJ Josipa Broza Tita formirana 4. udarna divizija NOVJ. sastava: 2, 5. i 6. krajiška NOU brigada.
 - Naredbom Vrhovnog komandanta NOV i POJ Josipa Broza Tita formirana 5. udarna divizija NOVJ od 1. 4. i 7. krajiške NOU brigade.
 - Naredbom Vrhovnog komandanta NOV i POJ Josipa Broza Tita formiran 1. bosanski udarni korpus NOVJ sastava: 4. i 5. udarna divizija NOVJ i 6. NOU brigada istočne Bosne. Pod komandu tog korpusa su slavljeni i svi NOP odredi na teritoriji Bosne.
 - CK SKOJ-a uputio PK SKOJ-a za Hrvatsku i oblasnim komitetima SKOJ-a za Bos. krajinu i Dalmaciju direktivno pismo u vezi sa akcijom na prikupljanju zimske odeće za NOV i POJ. U pismu se daju uputstva kako treba, u cilju snabdevanja boraca, organizovati udarničko takmičenje omladine na celoj slobodnoj teritoriji.
10. novembar – U Minhenu održan sastanak Adolfa Hitlera, Hermana Geringa, Joakima fon Ribentropa i Galeaca Cana na kome je odlučeno da se izvrši okupacija neokupiranog dela Francuske 1 njenih severnoafričkih poseda.
- VŠ NOV i POJ izdao Statut sanitetske službe narodnooslobodilačke vojske i partizanskih odreda Jugoslavije, u kome su izloženi zadaci i organizacija saniteta u jedinicama NOV i POJ.
11. novembar – Nemačke i italijanske snage otpočele okupaciju neokupiranog dela Francuske koji se nalazio pod upravom kvislinške vlade u Višiju.
12. novembar – U Rijeci održana konferencija istaknutih četničkih voda sa područja Crne Gore, Hercegovine, južne Bosne, Dalmacije 1 Like i predstavnika italijanske Više komande (Supersloda) oružanih snaga »Slovenija – Dalmacija« (Supersloda) i civilnih okupacionih vlasti, na kojoj su utvrđene mere za još tešnju saradnju u borbi protiv NOV i POJ.
- Italijanska komanda četničkih formacija Bosne, Hercegovine, Like i Dalmacije uputila referat Višoj komandi oružanih snaga »Slovenija – Dalmacija«, u kome izlaže teško materijalno i moralno-političko stanje u četničkim redovima, traži pomoć i predlaže da se odmah preduzmu operacije protiv snaga NOV i PO Jugoslavije u Bosni.
 - Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito izdao naređenje za formiranje Stalne higijenske komisije radi organizovanja zdravstvene službe i suzbijanja raznih bolesti u vojsci i narodu.
13. novembar – U Zagrebu održan sastanak nemačkog poslanika u NDH Zigfrida Kašea, italijanskog opunomoćenog ministra i predstavnika ministarstva inostranih poslova NDH na kome je raspravljano o vojno-političkoj situaciji u Hrvatskoj i Bosni i o zajedničkim mei-ama protiv NOV i POJ.
15. novembar – U Jasenicama (kod Bos. Krupe) pravoslavni sveštenici i bogoslovi održali skupštinu s koje su srpskom narodu uputili poslanicu pozivajući ga da stupa u narodnooslobodilačku borbu.
- U Skadar stigao Blažo Jovanović, delegat CK KPJ za I zemaljsku partijsku konferenciju KP Albanije.
- Novembar d. p. – Generalni sekretar KPJ Josip Broz Tito obavestio Kominternu o obrazovanju osam divizija (sa po tri brigade), o njihovom naoružanju i nazivu i o predstojećem zasedanju AVNOJ-a.

- Kominternu uputila CK KPJ telegram u vezi sa predstojećim zasjedanjem AVNOJ-a. ističući: da CK KPJ ne treba AVNOJ da smatra nekakvom vladom niti da ga suprotstavljaju izbegličkoj vladi Kraljevine Jugoslavije u Londonu; na toj etapi ne treba postavljati pitanje ukidanja monarhije, niti isticati parole o republici, jer će se o režimu u Jugoslaviji rešavati posle razbijanja italijansko-nemačke koalicije i posle oslobođenja zemlje od okupatora.
- U rejonu Glamoča formiran Haubički divizion VŠ NOV i POJ, sastava: dve baterije sa po dva oruđa (haubice 100 mm M. 14/19).
- 18. novembar – VŠ NOV i POJ. iz svojih vojnih sredstava, dodelio: 2.500.000 kuna stanovništvu D. i G. Vukovskog, Janja, Podgorja, Pljeve i drugih, koja su popaljena i opljačkana od ustaša, nemačkih vojnika i četnika; 500.000 kuna NO odboru Bihaća, za gradsku sirotinju; 200.000 kuna za Drvar i okolna mesta.
- 19. novembar – U širem rejonu Staljingrada (sada: Volgograd) otpočela velika prolifovanziva snaga Crvene armije.
- 20. novembar – Zvanično objavljeno da VS NOP i DV Jugoslavije ima nov naziv: VŠ NOV i PO Jugoslavije.
- 21. novembar – Vrhovni Stab NOV i PO Jugoslavije depešom uputio predlog Kominterni: da dva člana Centralnog komiteta KPJ dođu u Moskvu i dokumentima uvere vladu Sovjetskog Saveza o suradnji Draže Mihailovića sa okupatorom. Kominternu nije prihvatila taj predlog.
- 22. novembar – Naredbom VŠ NOV i POJ, od 1. i 2. hrvatske NOU i 9. hrvatske NO brigade formirana 6. divizija NOVJ.
– Naredbom VŠ NOV i POT, od 7. i 8. NO brigade i 13. hrvatske NOU brigade NOV i PO Hrvatske formirana 7. divizija NOVJ¹.
– Naredbom VS NOV i POJ. od 4. hrvatske NOU. 5. i 6. hrvatske NO brigade formirana 8. divizija NOVJ--
– Naredbom VŠ NOV i POJ. od 0, 7. i 8. divizije NOVJ formiran 1. hrvatski korpus NOVJ.
– U Sušaku komandant Više komande oružanih snaga »Slovenija – Dalmacija« održao sastanak s komandantima potčinjenih korpusa povodom izmena postojećih okupacionih područja zbog novonastale situacije u Sredozemlju (iskrcavanja saveznika u severnoj Africi).
- 23. novembar – U Rimu održan sastanak predsednika fašističke vlade kraljevine Italije Benita Mussolinija i vrhovnog komandanta vazduhoplovstva Trećeg Rajha Hermana Gerlnga: razmatrana je situacija u Sredozemlju i istaknuta je potreba da se razbije ustanak na Balkanu.
- 24. novembar – U rejonu Kalača snage Crneve armije izbile na Don i okružile nemačke i rumunske snage kod Staljingrada (sada: Volgograd) kojima je komandovao general Fridrih Ion Paulus.
– CK KPJ uputio Okružnom komitetu KPJ za Srem direktivno pismo u kome naglašava: da se stanovništvu i borcima objasni izdajnička uloga izdajničke vlade Kraljevine Jugoslavije u Londonu i Draže Mihailovića; da se uništi u korenu svaki pokušaj razbijanja NOB-a i stvaranja bratoubilačke borbe od strane nedićevaca, Pećanćevih i Dražinih četnika i njihovih agenata; da se jedinice 3. NOP odreda 3 operativne zone NOV i PO Hrvatske i pristalice narodnooslobodilačkog pokreta prebace u istočnu Bosnu, na oslobođenu teritoriju, ako to prilike zahtevaju, s tim da se deo snaga ostavi u Sremu radi čuvanja naroda, čišćenja terena i snabdevanja jedinica i zbege.
- 25. novembar – Centralni komitet KPJ uputio Centralnom komitetu KPH pismo u kome saopštava odluku da se pri divizijama i korpusima postave dopisnici, te određuje njihove zadatke.

¹ Pošto je 13. hrvatska NOB brigada riešavala u Pokuplju i Āumberku, tj. teritorijalno daleko od drugih dvoju brigada 7. divizije NOVJ, ona je samo formalno bila u sastavu ove divizije. Posle formiranja 13. hrvatske NO brigade 20. decembra 1942, koja je ušla u sastav 7. divizije NOVJ, 13. NOU brigada je potpuno potpala pod komandu 2. operativne zone NOV i PO Hrvatske.

² Šesta hrvatska NO brigada koja je deštovala u Gorskom kotaru 1 Hrvatskom primorju nije bila u organskom sastavu u. divizije NOV.I, nego je prema naredbi GS NOV i PO za Hrvatsku od 1. decembra 1942. potpala pod komandu Štaba 5. operativne zone NOV i PO Hrvatske, a na njeno mesto došla je 15. hrvatska NO brigada.

26. novembar
- U Bihaću otpočelo dvodnevno I zasedanje Antifašističkog veća narodnog oslobođenja Jugoslavije (AVNOJ-a) u prisustvu 54 delegata NOP-a iz Srbije, Hrvatske, Crne Gore, Bosne i Hercegovine (delegati iz Slovenije i Makedonije nisu mogli stići). Zasedanje je otvorio vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito koji je u govoru istakao karakter i značaj jednog centralnog političkog tela NOP-a Jugoslavije za dalje vođenje NOB-a. Potom su podneti referati: Narodnooslobodilačka borba i osnivanje AVNOJ-a i Organizacija AVNOJ-a. Zasedanje je donelo Rezoluciju i usvojilo Proglas. Rezolucija objavljuje da je konstituisano Antifašističko veće narodnog oslobođenja Jugoslavije (AVNOJ), kao najviši politički izraz stvorenog čvrstog jedinstva naroda Jugoslavije, sa zadatkom da dalje rukovodi borbom naroda Jugoslavije za konačno oslobođenje i za punu slobodu i ravnopravnost u bratskoj zajednici, koju niko neće moći razoriti jer će se iskovati u ognju zajedničke borbe. AVNOJ je izabrao Izvršni odbor. Osnovano je osam povereništava: za prosvetu, narodno zdravlje, unutrašnje poslove, socijalnu politiku, privredu, finansije, propagandu i vezu. U Proglasu je narodima Jugoslavije objavljeno osnivanje AVNOJ-a i istaknuto da se narodi Jugoslavije moraju boriti protiv fašističkog poretka koji hoće da nametnu okupator i njegove slugu i protiv reakcionarnog poretka koji hoće da održi izbeglička vladu Kraljevine Jugoslavije. AVNOJ je odao priznanje Vrhovnom štabu NOV i POJ i vrhovnom komandantu Josipu Brozu Titu.
 - Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito uputio Stabu 1. bosanskog udarnog korpusa NOVJ uputstvo o davanju uverenja (s potpunim podacima) o učešću u narodnooslobodilačkoj borbi svakom pripadniku NOV i POJ prilikom njegovog otpuštanja iz vojske.
29. novembar
- Generalni sekretar KPJ Josip Broz Tito poslao Komintern! odgovor na njene primedbe o karakteru i kompetencijama AVNOJ-a, ističući: da će AVNOJ, iako neće biti vlada, rešavati sva pitanja državnog života i brinuti se o frontu; da će ga pri izvršavanju ovih zadataka pomagali NO odbori, koji postoje u svim oblastima na oslobođenoj i neoslobođenoj teritoriji; da su građanski aktivisti i narod osudili izbegličku vladu Kraljevine Jugoslavije u Londonu kao izdajničku, a da je zasedanje AVNOJ-a sazvao VS NOV i POJ, koji uživa ogroman autoritet u zemlji.
- Novembar k.
- Nemački tajni savetnik predao nemačkom poslaniku u Zagrebu elaborat o slanju u NDH, u kome ističe da ustaška vlada no uživa poverenje ni kod koga dela stanovništva, da jačanju partizanskog pokreta treba pridavati veći značaj pošto izgleda da su ovo neprijateljske pripreme za obrazovanje drugog fronta*, te predlaže da se od strane Nemačke preduzmu snažne vojničke mere protiv partizana.
 - U Zagrebu održano vojno savetovanje, kome su prisustvovali nemački opunomoćeni general u NDH, šef italijanske vojne misije i načelnik generalštaba domobranstva. Razmotrena je vojno-politička situacija u NDH, te je konstatovano da su dejstva jedinica NOV i POJ dovela u pitanje i sam opstanak NDH.
- Novembar
- Vrhovni komandant NOV i POJ Josip Broz Tito izdao uputstvo o organizacionoj strukturi i osnovnim zadacima obaveštajne službe na oslobođenoj i neoslobođenoj teritoriji¹.
 - Oficiri bivše jugoslovenske vojske u jedinicama NOV i POJ uputili poziv aktivnim oficirima, vojnim činovnicima i podoficirima bivše jugoslovenske vojske da stupe u redove NOV i PO Jugoslavije.

BOSNA I HERCEGOVINA

2. novembar
- Po odluci VS NOP i DV Jugoslavije, Operativni štab NOP i DV za Bos. krajinu. sa svojih pet brigada (1, 2, 3, 5. i 6. brigadom) i tri brigade (2, 4. i 8. brigadom) i dva odreda 1. operativne zone NOV i PO Hrvatske, otpočeo bihaćku operaciju u cilju uništenja neprijateljskih uporišta u modurečju Une i Korane i spajanja oslobođene teritorije u Bosni i Hrvatskoj. Operacija, koja je trajala do 15. novembra, izvedena je u dve etape: u prvoj etapi (2–4. novembra) naše snage su zauzele Bihać, u drugoj etapi (5–15. novembra), gonjenjem neprijatelja, zauzeti su Bos. Krupa, Cazin, Vel. Kladuša, Cetingrad, Pecigrad, Vrnograč i Slunj. U toku operacije uništeni su glavnina ustaške 4. brigade i delovi dva domobranska puka, a zarobljeni domobranci (860) pušteni su kućama.
3. novembar
- Druga hrvatska NOU brigada zauzela Ličko Petrovo Selo (kod Bihaća) i uništila 31. bataljon ustaške 4. brigade.

¹ Uputstvo je bilo napisano pre 27. novembra 1942. Krnjom novembra I pofetkum decembra ono je dostavljeno glavnim štabovima, štabovima korpusa i štabovima divizija neposredno potčinjenim VS. a ovi su ga, li članu HI u I/vodu, dalje dostavljali nižim štabovima (sve do štabova bataljona).

- Delovi nemačke 714. pešadijske divizije, ojačani domobranima i ustašama, svega deset bataljona, formiranih u borbene grupe: »Hofmans -Gerc«, -Dauter« i Klajenberg«, s linije Bos. Novi – Ljubija – San. Most otpočeli nastupanje u Podgrmeč u cilju uspostavljanja odbrambenog pojasa »Jugozapad za obezbeđenje rudnika Ljubije. Shvativši to nastupanje kao intervenciju prema Bihaću, 5. i 6. krajiška NOU brigada, do 8. novembra, sprečile su njegovo posjedanje i razbile dve napadne kolone.
- 4. novembar – Posle dvodnevni borbi, koncentričnim napadom pet ojačanih brigada NOVJ, zauzet Bihać i uništeni dva bataljona ustaške 4. brigade i delovi domobranskog 2. i 12. pešadijskog puka. Zauzimanje grada znatno je olakšano ubacivanjem 1. bataljona 2. krajiške NOU brigade, koji je poseo most na r. Uni. U borbi je pored ostalih poginuo komandir 1. čete 1. bataljona 1. krajiške NOU brigade Mile Tubić, narodni heroj. Zbog junačkog držanja u borbi za oslobođenje grada 1. okoline. Vrhovni komandant NOV i POJ pohvalio je 1. 2, 3, 5. i 6. krajišku NOU i 8. hrvatsku NO brigadu, a posebno komandanta 1. bataljona 2. krajiške NOU brigade Ranka Šipku, narodnog heroja.
- 4/5. novembar – Prihvaćena od svog 2. bataljona, 6. istočnobosanska NOU brigada, sa 3. odredom 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske, na povratku iz Srema na pl. Majevicu, prešla r. Savu kod s. Brodac (uzvodno od Bos. Rače).
- 5. novembar – Delovi 5. krajiške NOU brigade ušli u Bos. Krupu, koju su spalili i napustili ostaci ustaške 4. brigade.
- 6. novembar – Delovi 8. hrvatske NO brigade i G. krajiške NOU brigade ušli u Cazin, koji su delovi ustaške 4. brigade u panici napustili.
– Delovi Kordunaškog NOP odreda zauzeli V. Kladušu, odakle je glavnina ustaške posade pobjegla prema Vrnograču i Topuskom.
- 6/7. novembar – Delovi 6. krajiške NOU brigade ušli u Bužim, odakle je ustaška posada u panici pobjegla prema Topuskom i, delom, prema Bos. Novom.
– Delovi Kordunaškog NOP odreda ušli u Vrnograč, odakle je posada (47 žandarma i 22 milicionera) u panici pobjegla u Topusko.
- 10. novembar – U s. Bukovači (kod Bos. Petrovca) otpočeo dvodnevni rad i oblasne konferencije SKOJ-a za Bos. krajinu. Izabran je novi Oblasni komitet SKOJ-a; detaljno su razrađeni zadaci i forme budućeg rada i usvojena je rezolucija u kojoj su sumirani uspjesi omladine Bos. krajine u NOP-u.
– Naređenjem VŠ NOV i POJ ukinuta Škola za vojne rukovodioce 1. bosanskog udarnog korpusa NOV.) (ranije: Operativnog štaba NOP i DV za Bos. krajinu). Njeni kursevi za komandire četa i komandante bataljona i omladinski vojno-politički kursevi u s. Jasenici, Drvaru i Czinu uključeni su u sastav Vojne škole NOV i PO Jugoslavije.
- 11. novembar – U s. D. i G. Pilići (kod Bijeljine) 6. istočnobosanska NOU brigada i 3. odred 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske razbili dva bataljona Majevičke četničke brigade. Zarobljeno je oko 100 četnika sa puškama i nekoliko puškomilrajza.
- 12. novembar – Livanjski partizanski bataljon »Vojin Zirojević« i Duvanjski partizanski bataljon Mihovil Tomić« rasformiranog 3. odreda 4. operativne zone NOV i PO Hrvatske ušli u sastav 10. hercegovačke NOU brigade kao njen 5. bataljon.
- 15. novembar – Šesta istočnobosanska NOU brigada i 3. odred 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske zauzeli Lopare i u okolnim uporištima zarobili dve čete iz fi. i 8. puka domobranske 3. pešadijske divizije, četnu milicije i jedan bataljon četničkog Trebavskog odreda, dok se Jablanički bataljon četničke Majevičke brigade priključio partizanima.
- Novembar p. p. – U Bihaću formiran SNO odbor za Bihać.
- Novembar d. p. – Po naređenju Štaba 1. bosanskog udarnog korpusa NOVJ formirana Komanda vojnog područja za okrug Ključ – Mrkonjić-Grad.
- 18. novembar – Četvrta udarna divizija 1. bosanskog udarnog korpusa NOVJ probila nemačko-ustaški odbrambeni pojas »Jugozapad«, od Bos. Novog do Ljubije. zarobila 1. bataljon domobranskog 1. pešadijskog puka i razbila ustaški 6. bataljon i još dve druge čete. Dovlačenjem pojačanja, nemačka 714. pešadijska divizija održala rudnik Ljubiju. U trodnevnim borbama izbačeno je iz stroja oko 1500 neprijateljskih vojnika, od čega je preko 600 zarobljeno.

1942. novembar

BOSNA I HERCEGOVINA

novembar 1942.

- 19/20. novembar — Četiri bataljona 1. proleterske NOU brigade u oštroj noćnoj borbi uništili dvaput brojniju domobransko-nemačku posadu utvrđenog uporišta u s. Sitnici (pod Manjačom), zaplenivši haubičku bateriju i naoružanje dva domobranska bataljona. Samo je manji deo posade uspeo da se probije do okolnih garnizona, a ostatak je uglavnom zarobljen. U borbi su pored ostalih, poginuli zamenik komandanta 3. bataljona Miodrag Urošević Artem i komandir voda Milan Raspopović, a smrtno je ranjen (te posle nekoliko dana podlegao ranama) politički komesar 6. bataljona Ljubomir Zivković Ilić, Ljupče Spanac, narodni heroji.
20. novembar — Delovi 1. proleterske NOU divizije ušli u Mrkonjić-Grad, iz koga su delovi četničkog odreda »Petar Kočić« pbegli.
21. novembar — Oblasni komitet KPJ za Bos. krajinu uputio direktivu okružnim komitetima KPJ: poboljšati rad AF2-a i punije obuhvatiti žene u organizaciju: pružiti veću podršku u osamostaljivanju AFŽ-a, u stvaranju sreskih i okružnih odbora i u pripremama za oblasnu i zemaljsku konferenciju AFŽ-a.
24. novembar — Delovi nemačkog 750. pešadijskog puka, domobranskog 6. i 8. pešadijskog puka i četničkog Trebavskog odreda i četnička Majevička brigada (svega 10 bataljona i 1 artiljerijski divizion) otpočeli trodnevnu akciju čišćenja istočnog dela pl. Majevice (poduhvat »Tuzla-). Akcija je izvedena u prazno«, jer su se 6. istočnobosanska brigada i 3. NOP odred 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske blagovremeno izvukli iz obruča, razoružavši pri tom po jednu četu domobrana i četnika.
26. novembar — Prvi bosanski udarni korpus NOVJ i 1. hrvatski korpus NOVJ otpočeli zajednička dejstva u cilju uništenja neprijatelja u dolini r. Sane i r. Une (Bos. Novi. Dvor. Ljubija). Premda je ubačena 5. krajiška NOU brigada privremeno izolovala Prijedor, neprijatelj je, zbog nedovoljnih priprema i slabog sadejstva među korpusima uspeo ojačati ionako brojne posade Bos. Novog i Dvora, te su 29. novembra ujutru napadi obustavljeni.
- Posle dvodnevni borbi 1. proleterska i 3. krajiška udarna brigada t. proleterske udarne divizije, NOVJ, 1. dalmatinska udarna brigada 3. udarne divizije NOVJ i delovi 3. krajiškog NOP odreda zauzeli Jajce. Nemačka motorizovana borbena grupa »Anaker« (jedan i po bataljon), intervencijom iz D. Vakufa, omogućila je izvlačenje manjeg dela posade. Za veliko junaštvo i primerno ispunjavanje postavljenih zadataka, VS NOV i POJ pohvalio je 1. dalmatinsku NOU brigadu. U borbi je pored ostalih poginuo pomoćnik političkog komesar i čete u 3. krajiškom NOP odred u Stipo Derek, narodni heroj.
- 26/27. novembar — Dve brigade 1. bosanskog udarnog korpusa NOVJ (1. i 2. krajiška NOU) izvršilo napad, prodrle u Bos. Novi i zarobile 1. bataljon domobranskog 12. pešadijskog puka i haubičku bateriju, ali grad nisu zauzele, jer je neprijatelju stiglo pojačanje iz Kostajnice i Prijedora (delovi domobranske 2. i 3. brdske brigade i dve nemačke tenkovske čete). U 1. krajiškoj NOU brigadi je bilo 35 poginulih i 106 ranjenih; među ovima je i zamenik komandanta bataljona Veljko Miljević, narodni heroj, koji je ubrzo podlegao ranama.
28. novembar — U s. Maleševcima 6. istočnobosanska NOU brigada i 3. odred 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske uništili četnički Majevički odred i kombinovani bataljon četničkog Trebavskog korpusa. Od ukupno 1.300 četnika, 600 je zarobljeno a 250 je poginulo i ranjeno. Tada su izginuli četnički komandanti s Majevice i četnički štab određen za Slavoniju. U borbi su poginuli pored ostalih politički komesar čete Ismet Kapetanović i desetar Branko Milutinović. narodni heroji, oba iz 6. istočnobosanske NOU brigade
- Naredbom Štaba 1. bosanskog udarnog korpusa NOVJ formirano Bihaćko vojno područje, sa sedištem u Bihaću.
- Novembar k. — Na pl. Majeveci od Jablaničkog partizanskog bataljona i novih boraca formiran Majevički NOP odred.
- Novembar — U Bihaću održana oblasna konferencija KPJ za Bos. Krajinu. Između ostalog, upotpunjen je Oblasni komitet KPJ za Bos. krajinu (od 5. na 11 članova) i u cilju objedinjavanja rada partijskih organizacija u Cazinskoj krajinu (do tada u sastavu OK KPJ za Karlovac i Podgrmeč), formiran OK KPJ za Bihać.

CUNA GORA

6. novembar – Iznad s. Oranog Dola (kod Danilovgrada) poginuo Voljko Radulović Mijo, narodni heroj.
- Novembar s. – Kod s. Statine (u Župi pivskoj), opkoljeni od četnika, boreći se do poslednjeg metka, poginuli politički sekretar SK KPJ za šavnički srez Jovan Čorović i organizacioni sekretar SK KPJ za šavnički srez Bogdan Kotlića, narodni heroji.

HRVATSKA

1. novembar – Kod s. Sovara (blizu Čazme) jedinice 1. bataljona Moslavačkog NOP odreda napale domobrane iz Čazme razbile ih i odbacile u polazni garnizon.
- 1/2. novembar – Na ž. st. Londžica (na pruzi Batrina – Našice) delovi 1. slavonske NOU brigade napali neprijateljsku posadu, ali su. posle šestočasovne borbe, bili prinuđeni na povlačenje, zapalivši prethodno ž. st. i porušivši prugu, tt veze i 7 bunkera.
2. novembar – Jedinice 5. i 7. hrvatske NO brigade napale usUiško-domobranksko uporište u Sunji. ali. zbog slabog sadejstva jedinica i nedovoljnih obaveštajnih podataka o rasporedu neprijatelja, mesto nisu zauzele.
- U rejonu s. Vodica (kod Šibenika) toga dana i sutradan italijanske vlasti pohvatale 241 mladića i 4. novembra sproveli ih u koncentracioni logor na o. Molatu.
3. novembar – Jedinice 2. hrvatske NOU brigade zauzele ustaško-domobrankska uporišta u s. Ličkom Petrovom Selu. s. Zoljavi i s. Baljevcu (kod Plitvičkih jezera), zarobile 35 ustaša i domobrana i zaplenile 1 pt top sa 108 granata, 2 mitraljeza, 4 p. mitraljeza, 70 pušaka i oko 10.000 metaka
- Delovi 1. slavonskog NOP odreda zauzeli ž. st. Međurić (između Banove Jaruge i Pakraca).
- 3/4. novembar – Dolovi Kalničkog NOP odreda zauzeli ž. si Durmanec (na pruzi Krapina – Rogaška Slatina) koju su branile ustaše. Zapaljane su železnička stanica, jedna kompozicija putničkog voza i zgrada pošte.
4. novembar – Ijmeđu Sunje i Brđana 1. i 3. bataljon 5. hrvatske NO brigade napali neprijateljski transportni voz. zapalili 11 vagona i zarobili 74 domobrana, ustaša i nemačka vojnika.
- Na mostu kod Stručca (na putu Popovači – Sisak) delovi 1. bataljona Moslavačkog NOP odreda razoružali ustašku stražu.
- Jedinice 6. hrvatske NO brigade, i pored intervencije jakih italijanskih i ustaških inaga iz s. Josipdola. zauzele ustaško uporište u s. Modruš (kod Ogulina).
- U Spišić-Bukoviei (kod Virovitice) jedinice 1. bataljona l. slavonske NOU brigade napale žand. st. i domobranksku posadu, ali su posle jednočasovne borbe odbijene.
- 4/5. novembar – Delovi 1. slavonske NOU brigade razrušili Našički vodovod i sva postrojenja oko njega (tako da su Našice ostale bez vode duže vremena), preko 1000 m železničke pruge Našice – Slav. Požega j sve tt veze.
5. nouembar – Delovi 4. ličkog NOP odreda napali ustaška uporišta u s. Lešću (kod Perušića) i s. Sokolićima (kod Perušića), ali ih nisu zauzeli.
- Delovi Kalničkog NOP odreda zauzeli domobranksko uporište u s. M. Martijanecu (između Varaždina i Ludbrega), porušili prugu i uređaje na ž. st.. zapalili mlin i nekoliko baraka i zarobili 07 domobrana i 2 ustaše.
- Na putu Makarska – Zadvarje jedinice partizanskog bataljona »Vid Mihaljevič« napale italijansku kolonu i nanele joj gubitke od 10 mrtvih i 4 zarobljena vojnika, zapalile 2 kamiona i zaplenile 10 pušaka, 2 p. mitraljeza, 24 bombe i 1000 metaka.
- Novembar p. – U s. Grljeveu (na putu Split – Omiš) delovi Mosorskog partizanskog bataljona napali i zapalili 2 italijanska kamiona Poginulo je 20 italijanskih vojnika a dva su zarobljena. Zapaljeno je 14 pušaka, 1 p. mitraljez, 1 mitraljez i oko 1500 metaka.
- Rasformiran 3. NOP odred 4. operativne .one NOV i PO Hrvatske. Njegovo ljudstvo je ušlo u sastav 5. crnogorske i 10. hercegovačke NOU brigade kao popuna tih jedinica.

6. novembar
- Jake ustaške i domobranske snage otpočele četvorodnevni napad na Kalnički NOP odred na Kalniku, pa ne uspevši da ga unište, povukle se u Križevce, Koprivnicu, Ludbreg i Varaždin.
 - Jedinice Mosečkog i 4. bataljona 1. dalmatinske NOU brigade zauzele ustaško uporište u s. Kljakama (kod Drniša) i zaplenile 50 pušaka.
6. 7. novembar
- Jedinice 1. i 2. hrvatske NOU brigade napale ustaška uporišta u Slunju, s. Ladevcu i okolnim selima oko Slunja, ali se sutradan uveče morale povući. Neprijatelj je imao oko 70 izbačenih iz stroja a partizanske jedinice 13 mrtvih i 61 ranjenog borca.
 - U blizini Omiša delovi Mosorskog partizanskog bataljona srušili 4 gvozdena električna stuba. Split i sva okolina ostali bez svetla a fabrika u Dugom Ratu i brodogradilište u Splitu prestali da rade.
 - U fabrici cementa «Majdan» u Solinu delovi Mosorskog partizanskog bataljona eksplozivom uništili parnu turbinu.
7. novembar
- Između ž. st. Gomirja i s. Hreljina (na pruzi Ogulin – Rijeka) jedinice Omladinskog bataljona 6. hrvatske NO brigade napale italijanski transport i nanele mu gubitke od 20 mrtvih i ranjenih vojnika.
 - Kod s. Zilića i s. D. Pastuše (blizu Petrinje) 1. bataljon 5. hrvatske NO brigade izvršio napad na 1. bataljon domobranske 2. brdske brigade i razbio ga.
 - Kod s. Paklenice (između Okučana i Novske) diverzantska grupa 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske digla u vazduh neprijateljski transportni voz, uništivši lokomotivu i 6 vagona. Saobraćaj je bio obustavljen 7 časova.
 - Na putu između s. Pražnica i s. Nerežišća partizani sa Brača napali italijanski kamion i u njemu zarobili komandanta italijanskih jedinica na o. Braču i njegovu vojničku pratnju.
8. novembar
- Jedinice 2. dalmatinske NOU brigade zauzele s. Kijevci (kod Knina), koje su branili četnici. Neprijateljska posada se povukla u Vrljiku
 - Između s. Metka i s. Ribnika (na pruzi Ogulin – Knin) 1. bataljon Ličkog NOP odreda napao italijanski transportni voz i neprijatelju naneo osetne gubitke.
 - Kod ž. st. Rajići (između Okučana i Novske) diverzantska grupa 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske miniranjem srušila neprijateljski transportni voz. Uništene su 2 lokomotive i 7 vagona a poginulo je 14 neprijateljskih vojnika iz železničkog bataljona.
10. novembar
- U s. Sjeničaju (kod Karlovca), po naređenju GS NOP odreda za Hrvatsku, od 1. proletarskog NOU bataljona Hrvatske i Zumberačko-pokupskog NOP odreda završeno formiranje 13. hrvatske NOU brigade «Josip Kras».
 - Jedinice 8. hrvatske NO brigade zauzele ustaško uporište u Cetingu uz sopstvene gubitke od 40 ranjenih i 5 mrtvih boraca. Neprijatelj je uspeo pobeći prema s. Batnogama (kod Slunja).
 - Delovi 1. istarske partizanske čete «Vladimir Gortan» ušli u s. Seiniče (Istra) i ubili dva italijanska špijuna.
 - Kod s. Borojevića (blizu Kostajnice) 3. bataljon Banijskog NOP odreda odbio napad domobrana.
 - Italijanske vlasti zatvorile 234 lica (porodice partizana i pripadnika NOP-a) iz s. Murtera i s. Botine (na o. Murteru) i brodom «Amiraljo Vioti» internirali na o. Motat.
 - Delovi Kalničkog NOP odreda zauzeli domobransko uporište Ivanec, u toku borbe zapalili Opštinu. Vatrogasni dom, sresku i poresku arhivu, demolirali Poštu i uređaje u njoj i električnu centralu, zarobili 23 domobrana i zaplenili 21 pušku
11. novembar
- Kod Banove Jaruge diverzantska grupa 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske minirala rezervoar u kome je bilo 50 vagona nafte. Nafta je sva izgorela, a eksplozijom su uništena sva okolna postrojenja i jedan neprijateljski transportni voz.
 - Jedinice 1. hrvatske NOU brigade zauzele ustaško uporište s. Ladevac (kod Slunja;»).
 - Kod Stikada (na pruzi Gračac – Gospić) 2. četa 2. bataljona Ličkog NOP odreda miniranjem srušila neprijateljski transportni voz. Uništeno je 8 vagona. Saobraćaj je bio prekinut 6 dana.

- 12. novembar**
- U s. Vrbi (kod Sinja), po naređenju Slaba 4. operativne zone NOV i PO Hrvatske, od Mosečkog i Mosorskog partizanskog bataljona i Rogozničke partizanske čete formirana 3. dalmatinska NOU brigada.
 - Jedinice 2. bataljona Moslavačkog NOP odreda zauzele s. Dubravu (kod Križevaca), koje su branili žandarmi. U toku borbe zarobljeno je 5 žandarma. a zaplenjeno 10 pušaka, 1200 metaka i druga oprema.
 - Kod Radič-brda i s. D. Dobretina (blizu Dvora na Uni) 3. bataljon 5. hrvatske NO brigade napao 3. bataljon 741. puka nemačke 714. divizije, ali se zbog jake neprijateljske artiljerijske i minobacačke vatre povukao prema G. Dobretinu.
 - Kod s. Kamonskog Mosta i s. Katinovca (blizu Topuskog) 2. bataljon 5. hrvatske NO brigade napao ustašku kolonu i prinudio je na povlačenje u Topusko.
- 13. novembar**
- Na putu Šibenik – Primošlen Šibenska partizanska četa napala kamione sa italijanskim vojnicima; ubila 14. ranila 7 i zarobila 0 vojnika. Za odmazdu, italijanske jedinice su popalile sela Drvenik. Krčulj, Dragu, Prhovo i Smrdetovce, a Primošlen. Široku Glavicu. Grebašticu. Rogoznicu i Milinu bonibardovale su italijanska avijacija, ratna mornarica i artiljerija. Neprijatelj je pobio preko 150 osoba a preko 200 osoba uhapsio i 17. novembra sproveo u s. Vodice (kod Šibenika).
 - Kod s. Dubrave (na Pelješcu) grupa partizana napala domobrane i finance, nanela im gubitke od 2 mrtva i 5 ranjenih i prinudila ih na povlačenje u Janjinu.
- 14. novembar**
- Jedinice Operativnog štaba grupe brigada (1, 2. 4. hrvatska NOU i 8 hrvatska NO brigada) zauzele Slunj i produžile gonjenje ustaško-domobrantskih snaga ka Karlovcu.
 - Jedinice 1. bataljona 1. hrvatske NOU brigade zauzele s. Podmelnice (kod Slunja), nastavljajući gonjenje ustaško-domobrantskih snaga ka Karlovcu.
 - Jake ustaške i domobrantske snage otpočele trodnevni napad na jedinice Moslavačkog NOP odreda u Moslavini. Odred je na nekoliko mesta naneo velike gubitke neprijatelju i prinudio ga na povlačenje.
 - Delovi Kordunaškog NOP odreda zauzeli domobrantsko uporište u s. Siću (kod Vojnića).
 - Između s. Uča 1 Fužina (na pruzi Ogulin – Rijeka) bataljon Matija Gubec« 1. primorsko-goranskog NOP odreda miniranjem srušio neprijateljski transportni voz. Neprijatelj je imao mnogo mrtvih i ranjenih. Saobraćaj je bio obustavljen 3. dana.
- 15. novembar**
- U Skradskoj gori (kod Slunja) delovi Kordunaškog NOP odreda napali ustaše i domobrane i posle kraće borbe naneli im gubitke od 30 mrtvih i 25 zarobljenih vojnika. Zaplenjene su 32 puške i 2 p. mitraljeza.
 - Kod s. Bijelih Voda (blizu Gline) l. bataljon 7. hrvatske NO brigade i delovi Banijskog NOP odreda napali domobrantske kolone iz Gline, naneli im velike gubitke i prinudili ih na povlačenje u polazni garnizon.
 - Delovi 2. bataljona 1. slavonskog NOP odreda zauzeli s. Dragalić i zapalili ž. st. Dragalić (na pruzi Beograd – Zagreb), uništili teretnu kompoziciju, demolirali zgrade opštine i pošle i zaplenili ratni materijal. Mesto su branili domobranci i nemački vojnici.
- 15/16. novembar**
- Prva slavonska NOU brigada zauzela s. Ceralije i ž. st. Rijenci (kod Podrav. Slatine), koje su branili ustaše i domobranci, porušila ž. st., prugu i tt veze, zapalila zgradu opštine i zaplenila 31 pušku, oko 4000 metaka, 50 šinjela i drugu opremu.
- 16. novembar**
- Jedinice 13. hrvatske NOU brigade »Josip Kraš«, uz sadejstvo jedne čete Krškog NOP odreda, zauzele ustaško uporište u Sv. Jani (kod Samobora), zarobile 34 ustaše i žandarme i zaplenile 36 pušaka.
 - Delovi Kalničkog NOP odreda zauzeli ž. st. Cerje Tužno (kod Ivaneca). koju su branili žandarmi, uništili železničku stanicu, tt uređaje i jednu kompoziciju putničkog voza i zapalili ž. st. Cukovec (kod Koprivnice).
- i", novembar**
- Jedinice 2. bataljona 1. slavonskog NOP odreda zauzele Strmac (lečilište kod Nove Gradiške), zarobile 47 domobranci i zaplenile 40 pušaka, 11.000 metaka, 2 automata i 1 p. mitraljez.
 - Kod s. Starog Sela (blizu Sunje) delovi 2. bataljona 7. hrvatske NO brigade razbili domobrantski bataljon, koji je imao preko 30 mrtvih i ranjenih i 6 zarobljenih vojnika a jedinice brigade 5 mrtvih i 3 ranjena borca.

- 17/18. novembar – Delovi Kalničkog NOP odreda zapalili ž. st. Jalžabet (kod Varaždinskih Toplica).
18. novembar – CK KPH uputio opšti raspis zamenicima politkomesara brigada u vezi s formiranjem politodela pri brigadama: ističe da su politodeli, kao instruktorski organi CK KPJ, savetodavna tela pri štabovima brigada, čiji je osnovni zadatak da pomažu rad partijskih organizacija i partijsko-političkih organa brigada.
- Po naređenju GS NOV i PO za Hrvatsku rasformiran 4. lički NOP odred, a njegovo ljudstvo ušlo u sastav 1. hrvatske NOU brigade.
 - Treći bataljon Banijskog NOP odreda zauzeo domobransko uporište u s. Mošćenici (kod Siska), zarobio 11 domobrana i zaplenio 11 pušaka, 1 p. mitraljez, 40 bombi, oko 4000 metaka i drugu opremu.
- r – Između s. Pitomače i s. Vukosavljevice (na pruzi Virovitica – Koprivnica) delovi Kalničkog NOP odreda napali teretni voz, zarobili oko 80 domobrana i zaplenili vagon brašna i vagon svinja, a kompoziciju spalili.
19. novembar – Politički komesar 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske uputio direktivno pismo svim političkim komesarima jedinica na teritoriji te zone: ističe da je KP.T organizator i rukovodilac NOB-a; da NOV i POJ vode borbu za razbijanje i uništenje fašističkog okupatora, za uništenje njegovih slugu - ustaša i četnika, za nacionalno oslobođenje, nezavisnost i najšire narodne demokratske slobode; iznosi oznake koje treba da nose politički rukovodioci, o zastavama i dr.
- U Blinjskoj Kutu (kod Siska) jedinice 7 hrvatske NO brigade napale železničku stražu, nemačku posadu i žand. stanicu. Mesto nije zauzeto, ali je poginulo 16 nemačkih vojnika i zarobljeno 12 domobrana.
 - Delovi Kalničkog NOP odreda razoružali domobranske pogranične straže u s. Hrženici i s. Strugi (kod Ludbrega) i uništili praznu kompoziciju mešovitog voza na pruzi Križevci – Koprivnica.
- 19/20. novembar – Drugi bataljon 9. hrvatske NO brigade zauzeo četničko uporište u s. Podljutu (kod Zrmanje) i nastavio gonjenje u pravcu s. Otriča.
20. novembar – Jedinice 13. hrvatske NOU brigade »Josip Kraš« napale ustaška uporišta u s. Novo Selo i s. Stojdragu (kod Samobora). I pored velikih obostranih gubitaka, mesta nisu zauzeta.
- U blizini s. Bučkog Kamenskog (kod Slav. Požegi.) jedinice 1. slavonske NOU brigade napale domobrane i nemačke vojnike i nanele im gubitke od 102 mrtva vojnika. Zaplenjene su 22 puške, 2 p. mitraljeza i 2 automata.
 - Kod s. Rapajinog Klanca (na putu Otočac – Brinje) 1. bataljon 6. NO brigade Hrvatske napao italijansko-četničku kolonu i naneo joj gubitke od 32 mrtva vojnika.
22. novembar – Po naređenju GS NOV i PO za Hrvatsku prestao da radi Slab 1. operativne zone NOVJ PO Hrvatske.
- Kod ž. st. Carevdar (na pruzi Križevci – Koprivnica) delovi Kalničkog NOP odreda miniranjem srušili neprijateljski transportni voz. Lokomotiva i 22 vagona su izgoreli.
 - U Trogiru ilegalci – članovi partije iz s. Segeta zapalili brodogradilište »DulioLandi« i uništili tri automobila i drugi materijal.
 - Pod pritiskom partizanskih snaga, italijanski vojnici, domobrani i žandarmi napustili s. Sućuraj (na Hvaru).
 - Na brdu Vidovici iznad Bola izabran SK KPH za otoke Brač i Šoltu.
23. novembar – Delovi 8. divizije NOVJ napali s. Čomernicu i ž. st. Topusko. Zbog netočnih obavешtajnih podataka o rasporedu neprijateljskih snaga, uporišta nisu zauzeta ni posle novog napada.
- Stab Moslavačkog NOP odreda izdao uputstvo o radu političkih komesara bataljona i četa.
- r – Drugi bataljon 2. slavonskog NOP odreda zauzeo ustaško uporište u s. Trnavi (kod Podravske Slatine) i zaplenio 16 pušaka, 2 pištolja, 8 bombi i 86 metaka. U toku borbe su 3 ustaše poginule i 3 su ranjene.
24. novembar – Kod s. Počitelja (blizu Gospića) delovi 1. bataljona Ličkog NOP odreda odbili napad četničkih snaga iz s. Metka i prinudili ih na povlačenje u polazni garnizon. U toku borbe neprijatelj je imao 3 mrtva i 10 ranjenih, a partizani 2 ranjena borca.

1942. novembar

MAKEDONIJA

novembar 1942.

- Delovi Kalničkog NOP odreda zauzeli seJa V. i M. Bukovce (kod Koprivnice) a domobranske posade razoružali.
- 25. novembar – Kod s. G. Babinog Potoka (bliže Vrhovina) jedinice 3. bataljona Ličkog NOP odreda odbile napad četničkih snaga i prinudile ih na povlačenje a pravcu Vrhovina. U toku borbe neprijatelj je imao 4 mrtva i nekoliko ranjenih a partizani 1 mrtvog borca.
- 26. novembar – • Delovi 1. hrvatskog korpusa NOVJ otpočeli napad r.a Dvor na Uni Borbe su vođene do 28. novembra, ali mesto nije zauzeto, jer su neprijateljska ojačanja iz Kostajnice uspela da se spoje sa napadnutom posadom. Stab korpusa je 29. novembra ujutro naredio povlačenje. Korpus u- pretrpeo gubitke od oko ;10 izbačenih iz stroja, od kojih 85 mrtvih.
 - U s. Drežnici (kod Ogulina), po naređenju G.S NOV i PO za Hrvatsku, od jedinica 1. i 2. primorsko-goranskog NOP odreda formirana 14. hrvatska NO brigada, a odredi rasformirani.
 - U Sv. Petru Orehovcu, kod Križevaca, 1. bataljon Kalničkog NOP odreda razoružao posadu žand. st. i zapalio opštinsku i poštansku arhivu.
- 27. novembar – U s. Severinu (kod Ogulina) jedinice C. hrvatske NO brigade razoružale ustaško-domobransku posadu od 70 vojnika. Zaplenjeno je 70 pušaka 1 oko 500(1 metaka.
 - Kod ž. st. Bujavica – Brezina (na pruži Banova Jaruga – Pakrac) 2. bataljon 1. slavonskog NOP odreda napao neprijateljski transportni voz i zaplenio 120 pušaka. 1 p. mitraljez, 240 pari cipela i drugu opremu.
- 25. novembar – Kod s. Groboveca (blizu Metlike) 13. hrvatska NOU brigada »Josip Kraš* napala italijansku kolonu, razbila je i prinudila na povlačenje u pravcu Metlike, nanevši joj gubitke od oko 100 vojnika izbačenih iz stroja i zaplenila 2 mitraljeza. 2 p. mitraljeza, 15 pušaka, 3400 metaka, 00 mina za minobacač i drugu opremu.
 - Jedinice 3. dalmatinske NOU brigade zauzele ustaško uporište u s. Bisko (kod Sinja).
 - Po naređenju Štaba 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske formirane komande Papučko-križijskog 1 Psumjskog vojnog područja.
- 29. novembar – Ustaško-domobranske snage iz Križevaca. Koprivnice, Ludbreg;.. Varaždinskih Toplica. Varaždina i Novog Marofa otpočele napad na Kalnički NOP odred koji se nalazio kod s. Osijeka, s. Ivanca i s. Duge Rijeke. Odred je odmah napustio Kalnik: 1. bataljon se uputio u pravcu Zagreba. 2. bataljon u pravcu Bilogore i 3. bataljon u pravcu Ivanšćice.
- 30. novembar – Štab 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske uputio štabu Kalničkog NOP odreda pismo o potrebi uspostavljanja čvrste međusobne veze.
 - U Ivanskoj i Novoj Rači (kod Bjelovara) jedinice Moslavačkog NOP odreda zauzele žand. st. Zaplenjeno je 18 pušaka. 3 pištolja, 3000 metaka i druga oprema. Jedan deo posade je zarobljen, a drugi je pobegao u pravcu Bjelovara.

MAKEDONIJA

- Novembar p. – U s. Drenovu (kod Kruševa) Kruševski NOP odred Fitu Guli« vodič borbu protiv jakih bugarskih snaga koje su upale u selo za vreme održavanja mitinga.
- 7. novembar – U s. Lisičju (kod Titovog Velesa) 1. i 3. četa NOP odreda -Dimitar Vlahov« vodile tročasovnu borbu protiv bugarske policije.
- 10. novembar – Partizanska četa »Jane Sandanskw napala bugarsku posadu kod ž. st. Srpci – Beranci (blizu Bitolja) i nanela joj gubitke od 2 mrtva, a zatim, kad je neprijatelju pristiglo pojačanje iz Bitolja, povukla se u rejon s. Lavci.
- 14. novembar – Kruševski NOP odred Fitu Guli«, zbog velikog pritiska bugarske vojske i policije, prestao da dejstvuje. Deo ljudstva se prebacio na teritoriju pod italijanskom okupacijom i maja 1943. ušao u sastav Klčevsko-mavrovškog NOP odreda, a ostali borci prešli u ilegalnost.
- Novembar d. p. – U Skoplju, Velesu (sada: Titov Veles), Prilepu i Bitolju preki sud bugarske 5. armije osudio 22 pripadnika NOP-a na smrt, 7 na doživotnu robiju i 32 na vremenske kazne od 10 do 15 godina strogog zatvora.

18. novembar – GS NOP odreda za Makedoniju naredio partizanskoj četi »Jane Sandanski« da se prebaci u Mariovo, gde bi sa Prilepskim NOP odredom Đorče Petrov dejslovala preko zime. (Međutim, do povezivanja nije došlo, jer je NOP odred Đorče Petrov bio razbijen).
22. novembar – Kruševski sreski policijski načelnik izdao naredbu kojom preti stanovništvu da će spaliti kuće i javno streljati sve one koji prikrivaju partizane, oružje i drugi materijal.
23. novembar – NO front Makedonije izdao proglas u kome poziva makedonski narod u borbu za isterivanje okupatora.
29. novembar – Us. Rlevcima (kod Titovog Velesa) 1. četa NOP odreda Dimitar Vlahov razoružala seosku kontračetu, prikupila dosta hrane za zimnicu i održala politički zbor.

SLOVENIJA

2. novembar – Između Trebnja i Mirne 1. bataljon Istočnođolenjskog i jedan bataljon Zapadnođolenjskog NOP odreda izvršili napad na voz.
11. novembar – U dolini Mirne 1. bataljon slovenačke NOU brigade Matija Gubec* napao italijansku i belogardističku patrolu i naneo im gubitke.
7. novembar – Kod s. Mirne Peči (blizu Novog Mesta) jedna četa 3. bataljona slovenačke NOU brigade »Matija Gubec« napala teretni voz. uništila dve lokomotive i više cisterni i prekinula saobraćaj za više dana.
11. novembar – Na putu Metlika – Novo Mosto jedinice slovenačke NOU brigade Matija Gubec« iz zasede napale italijansku kolonu i nanele joj velike gubitke.
11. novembar – Kod s. G. Iga (blizu Ljubljane) 3. bataljon slovenačke NOU brigade I. jubo Sercer« napao italijansku kolonu tenkova i oklopnih automobila i prisilio je na povlačenje.
12. novembar – Na sektoru Cepovanske doline i Banjske pianole neprijatelj preduzeo ofanzivnu akciju većeg obima protiv delova Soškog NOP odreda
15. novembar – Izvršni odbor OF sve Slovence sposobne da nose oružje pozvao da stupaju u partizanske jedinice.
- Kod s. Mačkovca 3. bataljon slovenačke NOU brigade Matija Gubec« sukobio se sa oko 150 italijanskih vojnika. Neprijatelj se u neredu povukao u Novo Mesto.
- U Ljubljani izašao prvi broj Delavske enotnosti«, vesnika Glavnog odbora Delavske enotnosti (Radničkog jedinstva).
- Novembar s. – Otpočeo da izlazi četrnaestodnevni »Bilten političkog komesarijata Slovenačke partizanske vojske«, koji je dostavljen svim jedinicama.
11. novembar – CK KP Slovenije uputio Pokrajinskom komitetu KPS za Primorsku pismo o daljem političkom radu na terenu i o potrebi da se formiraju nove partizanske organizacije u Primorskoj.
25. novembar – GS NOP odreda za Sloveniju uputio svim jedinicama dnevnu zapovest u kojoj je ukazao na prelomne događaje rata i skrenuo pažnju na predstojeće borbe koje će doneti odlučujuću pobjedu.
26. novembar – Trinaesta hrvatska NOU brigada i jedinice slovenačke NOU brigade »Ivan Cankar« izvele napad na belogardističko uporište u s. Suhoru (kod Metlike). Posada je uništena ili zarobljena.
27. novembar – CK KP Slovenije uputio cirkularno pismo svim organizacijama KPS u bataljonima i u brigadama i okružnim organizacijama KPS: o novim zadacima u vezi sa preokretom na istočnom frontu i prelaskom saveznika u ofanzivu u Africi.
- Jedinice 13. hrvatske NOU brigade i slovenačke NOU brigade »Ivan Cankar* zauzele belogardističko i italijansko uporište u s. Suhoru (kod Metlike), zarobile 110 neprijateljskih vojnika i zaplenile 104 puške. 4 p. mitraljeza i 1000 metaka.

1942. novembar

SRBIJA

novembar 1942.

28. novembar Jake snage neprijatelja otpočele pretres okoline Gorice, gde su se nalazili delovi Soškog NOP odreda
30. novembar Prvi bataljon Dolomitskog NOP odreda napao italijansko-belogardističkp uporište u Dravljama i posadi naneo gubitke.
- Novembar CK KPS uputio partijskim organizacijama u NOU brigadama pismo o slabostima partijskog rada u jedinicama, navodeći to kao osnovni uzrok gubitaka u italijanskoj ofanzivi. U pismu su date i direktive za dalji rad partijskih organizacija.
- U Dolenjskoj izašao prvi broj lista Našim ženama«, organa AFZ-a Slovenije.

SRBIJA

- I novembar Nedićevci, četnici i bugarski vojnici okružili i napali Leskovački (Kukavički) NOP odred na pl. Kukavici. Posle dvodnevnih borbi, da bi izbegao uništenje, jedan deo tog odreda se probio u Crnu travu, a drugi deo se zadržao na pl. Kukavici. Neprijatelj se povukao u svoje garnizone.
- Privremeni GS NOP i DV za Kosovo i Metohiju uputio poziv narodima Kosova i Metohije da stupaju u NOP odrede bez obzira na nacionalnu, versku i političku pripadnost.
- Između sela Dobanovaca i Surčina (kod Zimuna!) mesne desetine posekle 29 tt stubova.
3. novembar Na pl. Sari (kod mesta zvanog Kaluderski kamen), formiran Sarplaninski NOP odred.
- Između Ugrinovaca i Krive Reke (na pruzi Lajkovac – G. Milanovac) delovi 1. šumadijskog NOP odreda prekinuli prugu na tri mesta.
- 3/4. novembar Između Srem. Mitrovice i s. Calme mesne desetine posekle tt žice i 40 stubova.
4. novembar Iz šume Lisnik (kod Srem. Rače) otpočelo prebacivanje 6. istočnobosanske brigade i 3. NOP odreda 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske (1. i 2. bataliona) preko r. Save u Bosnu. Prevoženje pomoću 20 čamaca završeno je sledećeg dana do 2 časna.
- Između sela Progara i Kupinova (južni Srem) mesne desetine posekle 19 tt stubova.
5. novembar Kod Pepeljevačke reke (na pruzi Kruševac – Trstenik) delovi Rasinskog NOP odreda na četiri mesta oštetili železničku prugu. Takođe su oštetili železnički most na Pepeljuši i jedan propust između Kruševca i Čitluka.
- U s. Pavlišu (kod Vršca), u borbi protiv nemačke policije i vojske, opkoljeni u jednoj kući, poginuli politički sekretar PK KPJ za Vojvodinu Žarko Zrenjanin Uča, narodni heroj, i sekretar OK KPJ za južni Banat Strahinja Stefanović Doka.
- Novembar p. Otpočeo napad nedićevaca i delova 1. bugarskog okupacionog korpusa na Jastrebački i Jablaničko-pasjački NOP odred u Toplici i Jablanici. Posle oštrih borbi (vođenih do 20. novembra) kod s. Dedinca, s. Trnovog Laza i s. Tovrljana (blizu Prokuplja) neprijatelj se povukao u polazne garnizone.
- Između Rume i s. Buđanovaca delovi 4. bataljona 3. NOP odreda 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske porušili železničku prugu i posekli 32 tt stuba. Saobraćaj na toj pruzi bio je obustavljen 24 časa.
- U Novom Šadu održan sastanak PK KPJ za Vojvodinu, na kome je formiran Pokrajinski (Glavni) NO odbor Vojvodine.
- OK KPJ za Leskovac formirao Sresko povereništvo KPJ za Jablanicu i Pustu reku.
- 6/7. novembar Između sela Batajnice i Surčina (kod Zemuna) mesne desetine posekle 30 tt stubova.
- Povodom oktobarske revolucije tehnika PK KPJ za Srbiju u toku noći štampala letak, koji je već sutradan, 7. novembra, u roku od pola časa rasturen po Beogradu.
7. novembar U s. Guberevcu (kod Sopota) delovi 1. šumadijskog NOP odreda razoružali seosku stražu i spalili opštinsku arhivu.
- 7/8. novembar Između sela Simanovaca i Deča (kod Stare Pazove) delovi 4. bataljona 3. NOP odreda 3. operativne zone NOV i PO Hrvatske i mesne desetine posekli 40 tt stubova.

- bova i uništiti žicu, izolatore i nosače, a drugi delovi posekli 9 duplih tt stubova u blizini Stare Pazove.
- 10 11. novembar – Između sela Putinaca i Kraljevaca (kod Rume) manja grupa mesnih partizana razorila prugu, te je iskočio i prevrnuo se neprijateljski teretni voz (lokomotiva i 18 vagona).
12. novembar U s. Stupnici (na pl. Babičkoj gori) nedićevci i četnici napali delove Crnolavrskog NOP odreda i naneli im gubitke od 6 mrtvih, ranjenih i zarobljenih.
- 12 13. novembar Između Srem. Karlovaca i sela Novog Slankamena mesne partizanske desetine posekle 32 tt stuba.
13. novembar – Okupatorske vlasti izvršile provalu partijske organizacije u Beloj Crkvi i otpočele hapšenja i streljanja rodoljuba u južnom Banatu (naročito u selima Vračevu Gaju. Dubovcu i Dellblatu)¹.
15. novembar – Us. Tovrljanu (kod Prokuplja) Jastrebački i Jablaničko-pasjački NOP odred sukobio se sa delovima Niške čete SD.S, te ubili 2, ranili 1 i zarobili 7 pripadnika SDS (ostali se spasli bekstvom).
- Kod Stare Pazove mesna desetina napala žandarmerijsko-ustašku patrolu i ubila 2 ustaše.
- Novembar s. – Formirano Povereništvo za Srbiju za prikupljanje podataka o fašističkom teroru.
- U sastavu Rasinskog NOP odreda, pored postojeće dve čete, formiran i udarni vod sa zadatkom da deluje na pruzi Niš – Stalać – Kraljevo.
- U ilegalnoj štampariji u Novom Sadu (Kisacka ulica br. 89) odštampan prvi broj Slobodne Vojvodine, organ Pokrajinskog NO odbora za Vojvodinu.
16. novembar – Delovi I. šumadijskog NOP odreda razoružali 13 stražara SDS u s. Takovu i s. Vračevšnici (kod G. Milanovca) i spalili opštinske arhive u s. Svrčkovcima i s. Takovu.
- Kod s. Makrešana (na pruzi Kruševac – Stalać) delovi Rasinskog NOP odreda srušili železnički most.
17. novembar – Dva bataljona 737. puka nemačke 717. pešadijske divizije i jedan ustaško-domobranski bataljon iz Vazduhoplovnog školskog puka vršili bezuspešne lokalne akcije čišćenja Fruške gore.
- Između ž. stanica Stalać i Dedina delovi Rasinskog NOP odreda minirali prugu, usled čega je iskliznula lokomotiva sa 5 vagona.
18. novembar – Us. Maradiku (kod Indije) grupa mesnih partizana demolirala opštinsku zgradu, spalila arhivu i zabranila dalji rad službenika i izsozncnje žita i kukuruza za neprijateljsku vojsku.
- U Kragujevcu Izašao prvi broj lista »Glas ustaničke Sumadije«.
10. novembar – U Novom Sadu (Kisacka ulica br. 89) mađarska policija provalila i, posle oštre borbe zauzela bazu tehnike PK KPJ za Vojvodinu. U bazi su poginuli član PK KPJ za Vojvodinu Branko Bajić i član KPJ Čira Sovljanski, a teško je ranjen i u nesvesnom stanju uhvaćen (pa docnije obešen) organizacioni sekretar PK KPJ za Vojvodinu Svetozar Toza Marković, narodni heroj.
- Us. Kupcima (kod Kruševca) delovi Rasinskog NOP odreda spalili opštinsku arhivu, zaustavili kamion SDS i razoružali i zarobili 1 nemačkog podoficira i 2 čelnika: zatim kod s. Zlatara zapalili kamion SDS i zarobili dva neprijateljska oficira.
- Kod s. Krajkovca (blizu Prokuplja) delovi Jastrebačkog NOP odreda vodili jednodčasovnu borbu protiv bugarskih vojnika, zatim se povukli ka M. Jastrepcu.
20. novembar – Kod s. Razbojne i s. Lepenea (na putu Kruševac – Brus) delovi Rasinskog NOP odreda porušili dva mosta.
- Nemačke jedinice blokirale i izvršile pretres s. Subotišta (kod Rume). Uhapšeno je 8 meštana a zapaljeno 6 kuća u kojima je nađeno oružje.

¹ Po drugom podatku hapšenja su otpočela 10. novembra.

1942. novembar

SRBIJA

novembar 1942.

21. novembar – U s. Ošljanu (kod Minićeva), u borbi protiv žandarmerije poginuo član štaba Timočkog NOP odreda Milun Mlnić, narodni heroj.
23. novembar – Između s. Ugrinovaca i s. Krive Reke (na pruži Lajkovac – G. Milanovac) delovi 1. šumadijskog NOP odreda na tri mesta prekinuli prugu.
- Povereništvo za prikupljanje podataka o taštvičkom teroru u Srbiji uputilo dopis NO odborima u Srbiji da pristupe prikupljanju podataka o zverstvima i zločinima okupatora i njihovih pomagača i slugu, da bi se s tim upozнала svetska javnost.
24. novembar – U blizini s. Ogara (kod Rumei grupa mesnih partizana dočekala žandarmerijsku patrolu koja je osiguravala povratak sa poljskih radova meštana nemačke narodnosti. U sukobu je poginuo 1 čuvar polja a zarobljen 1 žandarm, dok su ostali uspeli da pobegnu.
26. novembar – U s. Aradcu (kod Zrenjanina). u borbi protiv okupatorskih jedinica, poginuo član OK KPJ za severni Banat. Bora Mikin, narodni heroj.
27. novembar – Između sela Mihaljevaca i Grabovaca (u južnom Sremu) nemačke i ustaško-domobranske jedinice otpočele dvodnevno lokalno čišćenje (koje nije imalo uspeha).
- PK KPJ za Srbiju uputio SK KPJ za Zemun pismo u kojem traži da se obezbedi još jedna veza sa Beogradom, a za slanje većih količina materijala predlaže teren Umka – s. Jakovo (Jakovačka pumpa).
28. novembar – U Prizrenu, po odluci MK KPJ, održana uspešna masovna demonstracija Siptara i Srba u znak protesta protiv terora italijanske okupatorske policije nad stanovništvom. Italijanske vlasti su odmah preduzele hapšenje, naročito onih koji su se isticali ili uzvikivali parole.
29. novembar – Kod s. Đunisa (blizu Stalaća) iz /asede, delovi Rasinskog NOP odreda ubili 2 bugarska vojnika i 1 podoficira.
- U Đakovici partijska i omladinska organizacija uspešno rukovodile demonstracijama protiv okupatora.
30. novembar – U Đakovici italijanske okupatorske vlasti preduzele hapšenja i represalije zbog demonstracija prethodnog dana. Grupa od oko 20 kompromitovanih članova Partije uspela je da napusti mesto, da prede u ilegalstvo ili da odo u šiptarski NOP odrod »Zejnel Ajdini«.
- Novembar – Štabovi Jastrebačkog, Jablaničko-pasjačkog i I-eskovačkog NOP odreda posebnim naređenjem, pozvali okupatorske opštinske uprave tla daju ostavke, kako bi se sprečila rekvizicija žita.
- U s. Zabrežju (kod Arandelovca) održan dvodnevni sastanak OK KPJ za Arandelovac, uz prisustvo komandanta GS NOP odreda za Srbiju i komandanta i komesara 1. šumadijskog NOP odreda. Zaključeno je da 1. šumadijski NOP odrod rasčisti teren i stvori uslove za dejstvovanje četa u toku /ime; napada sreska mesta; razbija kvislinšku vlast itd. U tom cilju, OK je izdao letak narodu, pozivajući ga da krije namirnice.
- U Somborn mađarske okupacione vlasti izvršile provalu u organizacijama Partije i SKOJ-a i pohapsile ceo OK KPJ za zapadnu Bačku i Baranju (osim jednog člana) i veliki deo članova Partije i simpatizera NOP-a.